DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

9. september 1999 *

I sag C-257/98 P,

Arnaldo Lucaccioni, forhenværende tjenestemand ved Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, med bopæl i Paris (Frankrig), ved advokaterne Georges Vandersanden, Laure Levi og Olivier Eben, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos Fiduciaire Myson SARL, 30, rue de Cessange,

appellant,

angående appel af dom afsagt den 14. maj 1998 af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (Anden Afdeling) i sag T-165/95, Lucaccioni mod Kommissionen (Sml. Pers. I-A, s. 203, og II, s. 627), hvori der er nedlagt påstand om ophævelse af denne dom,

den anden part i appelsagen:

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Julian Currall, som befuldmægtiget, bistået af advokat Jean-Luc Fagnart, Bruxelles, og

* Processprog: fransk.

med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagnercentret, Kirchberg,

sagsøgte i første instans,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, P. Jann, og dommerne D.A.O. Edward og L. Sevón (refererende dommer),

generaladvokat: S. Alber

justitssekretær: ekspeditionssekretær H.A. Rühl,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at parterne har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 4. marts 1999,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 20. april 1999,

afsagt følgende

Dom

1 Ved appelskrift indleveret til Domstolens Justitskontor den 15. juli 1998 har Arnaldo Lucaccioni i medfør af artikel 49 i EF-statutten og de tilsvarende bestemmelser i EKSF- og Euratom-statutten for Domstolen iværksat appel af dom afsagt den 14. maj 1998 af Retten i Første Instans i sag T-165/95, Lucaccioni mod Kommissionen (Sml. Pers. I-A, s. 203, og II, s. 627, herefter »den anfægtede dom«), hvorved Retten frifandt Kommissionen for Lucaccioni's påstand om erstatning.

2 Det fremgår af den anfægtede dom, at sagsøgeren i 1990 indgav en ansøgning om anerkendelse af, at han led af en erhvervssygdom. Kommissionen forelagde først sagen for invaliditetsudvalget i henhold til artikel 78 i vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber (herefter »vedtægten«) og iværksatte derpå proceduren efter vedtægtens artikel 73 for anerkendelse af, at en tjenestemand lider af en erhvervssygdom.

3 Den procedure, der var blevet iværksat i henhold til vedtægtens artikel 78, mundede ud i, at sagsøgeren blev pensioneret og fik tildelt en invalidepension på 70% af sin grundløn.

4 Proceduren i henhold til vedtægtens artikel 73, som forløb parallelt med proceduren i henhold til artikel 78, mundede dels ud i, at sagsøgeren anerkendtes at lide af en erhvervssygdom, dels at der blev fastsat en invaliditetsgrad på 130% for en vedvarende, total invaliditet, hvoraf 30% antoges bl.a. at bero på de alvorlige psykologiske forstyrrelser, sagsøgeren blev ramt af. I overensstemmelse med vedtægtens artikel 73 udbetalte Kommissionen sagsøgeren et beløb på 25 794 194 BEF.

5 Sagsøgeren fandt imidlertid, at dette beløb var utilstrækkeligt som fuld erstatning for den skade, han havde lidt på grund af de vilkår, hvorunder

han havde måttet arbejde. Han indgav derfor et erstatningssøgsmål ved Retten.

6 I den anfægtede dom fandt Retten ikke, at sagsøgeren havde bevist, at det beløb, han havde fået tilkendt i henhold til vedtægtens artikel 73, ikke dækkede hans tab, hvorefter den frikendte Kommissionen.

7 Appellen baseres på ét enkelt anbringende, nemlig at fællesskabsretten er tilsidesat. Anbringendet består af fire led. Det første led er, at erstatningsprincipperne i tilfælde af tjenestefejl er blevet urigtigt anvendt, idet Retten ikke har undersøgt de elementer, der indgår i erstatningsansvaret, og navnlig ikke har undersøgt Kommissionens tjenestefejl. Også det andet led af anbringendet beror på, at erstatningsprincipperne i tilfælde af tjenestefejl er blevet urigtigt anvendt, idet Retten ikke har foretaget en korrekt vurdering af den økonomiske og ikke-økonomiske skade, appellanten har lidt. Det tredje led er, at den anfægtede dom lider af en begrundelsesmangel, idet Retten af egen drift og uden passende begrundelse har medregnet den økonomiske og ikke-økonomiske skade, som appellanten har lidt, i det engangsbeløb, han har fået udbetalt i henhold til den sociale sikringsordning for Fællesskabets tjenestemænd. Det fjerde anbringende er, at Retten fejlagtigt har antaget, at der ikke var grundlag for at kritisere Kommissionen for en urigtig anvendelse af dens skønsbeføjelse på området, da den undlod at anmode invaliditetsudvalget om at udtale sig om, hvorvidt appellantens sygdom havde erhvervsmæssig oprindelse.

Første led af anbringendet

8 Med første del af det første led af anbringendet kritiserer appellanten Retten for, at den i den anfægtede doms præmis 57 har foretaget en urigtig anvendelse af erstatningsreglerne i tilfælde af tjenestefejl, idet den har begrænset sig til at

undersøge appellantens tab med den begrundelse, at »selv om det godtgjordes, at Kommissionen havde begået en tjenestefejl, ville Fællesskabet alene pådrage sig ansvar, såfremt sagsøgeren beviser, at han har lidt et tab«.

9 Efter appellantens opfattelse har Retten tilsidesat det princip, som Domstolen fastslog i dommen af 8. oktober 1986 i de forenede sager 169/83 og 136/84, Leussink m.fl. mod Kommissionen (Sml. s. 2801, præmis 18, 19 og 20), hvorefter Fællesskabets retsinstanser er forpligtet til først at tage stilling til, om institutionen ifalder ansvar, og dernæst til de øvrige betingelser, der gælder i forbindelse med et erstatningssøgsmål, herunder spørgsmålet, om det lidte tab er erstattet ved tilkendelse af ydelserne i henhold til vedtægtens artikel 73.

10 Heroverfor har Kommissionen i det væsentlige gjort gældende, at de tre betingelser efter EF-traktatens artikel 215, stk. 2 (nu artikel 288, stk. 2, EF), for at Fællesskabet ifalder ansvar, er kumulative, hvorfor en institution ikke ifalder noget ansvar, hvis en af de tre betingelser ikke er opfyldt. Domstolen har ikke fraveget denne regel i den nævnte dom i sagen Leussink m.fl. mod Kommissionen, men alene undersøgt de tre ansvarsbetingelser, fordi den erstatning, som blev tilkendt i den sidstnævnte dom i medfør af vedtægten, ikke var tilstrækkelig til at yde den pågældende tjenestemand, som var blevet offer for en ulykke, eller som havde pådraget sig en erhvervssygdom, fuld erstatning.

11 Herom bemærkes, at Retten i den anfægtede doms præmis 56 henviste til, at flere betingelser ifølge fast domspraksis skal være opfyldt, for at Fællesskabet kan ifalde ansvar, idet de handlinger, institutionerne kritiseres for at have begået, skal være ulovlige, ligesom der skal være lidt et tab og være årsagsforbindelse mellem handlingerne og tabet (jf. bl.a. Domstolens dom af 1.6.1994, sag C-136/92 P, Kommissionen mod Brazzelli Lualdi m.fl., Sml. I, s. 1981, præmis 42, og Rettens dom af 6.7.1995, sag T-36/93, Ojha mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A, s. 161, og II, s. 497, præmis 130).

12 Heraf konkluderede Retten i præmis 57, at selv om det godtgjordes, at Kommissionen havde begået en tjenestefejl, ville Fællesskabet alene pådrage sig ansvar, såfremt sagsøgeren beviste, at han havde lidt et tab.

13 Som generaladvokaten har fremhævet i punkt 41 i sit forslag til afgørelse, indeholder hverken Domstolens eller Rettens praksis grundlag for at antage, at det er nødvendigt at undersøge betingelserne vedrørende institutionernes erstatningsansvar i en bestemt rækkefølge.

14 Da alle disse tre betingelser skal være opfyldt, er det tilstrækkeligt til at forkaste erstatningssøgsmålet, at en af dem ikke er det.

15 Den nævnte dom i sagen Leussink m.fl. mod Kommissionen kan således ikke antages at fastlægge et princip om, at betingelsen vedrørende den begåede tjenestefejl skal undersøges først. Den omstændighed, at denne betingelse blev undersøgt først i dommen, beroede ikke på noget juridisk krav.

16 Retten kunne derfor med føje antage, at den først kunne undersøge, om sagsøgeren havde bevist, at han havde lidt et tab, som endnu ikke var blevet erstattet ved den ydelse, som han havde fået tilkendt i medfør af vedtægtens artikel 73.

17 Med anden del af anbringendets første led kritiserer appellanten Retten for, at den har sammenblandet to erstatningsordninger, som er helt uafhængige af hinanden, som er undergivet forskellige betingelser, og som anvender forskellige godtgørelsessystemer, nemlig på den ene side ordningen med udbetaling af et fast engangsbeløb (vedtægtens artikel 73) og på den anden side de almindelige

erstatningsregler, som bygger på, at erstatningen af tabet skal stå i forhold til de fejl, som den ansvarlige myndighed har begået. De to tab kan kun sammenlignes, såfremt de elementer, der indgår heri, nemlig en vedvarende, total invaliditet i henhold til vedtægtens artikel 73 og Kommissionens erstatningspådragende fejl, fastslås på forhånd. Følgerne og skadelidtes tab skal derfor vurderes på grundlag af Kommissionens fejl.

18 Kommissionen har gjort gældende, at appellen er inkonsekvent, da appellanten på den ene side kritiserer Retten for at have tilsidesat de principper, der blev fastslået i nævnte dom i sagen Leussink m.fl. mod Kommissionen, hvorefter der som supplement til vedtægtens ordning skal ydes erstatning efter almindelige erstatningsregler, og på den anden side at have foretaget en sammenligning af to helt forskellige erstatningsordninger. Desuden bestrider Kommissionen de almindelige erstatningsprincipper, som de er beskrevet af appellanten.

19 Herom bemærkes, at dækningen af risikoen for ulykker og erhvervssygdomme i henhold til vedtægtens artikel 73 og ordningen om dækning af risikoen for ulykker og erhvervssygdomme hos tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber (herefter »ordningen for ulykker og erhvervssygdomme«) giver mulighed for at tildele den skadelidte tjenestemand en godtgørelse med et fast engangsbeløb, som udredes af den institution, hvor han er beskæftiget. Godtgørelsen beregnes på grundlag af tjenestemandens invaliditetsgrad og grundløn uden hensyn til skadevolders eventuelle ansvar for ulykken eller ansvaret hos den institution, som har fastsat de arbejdsvilkår, der har kunnet bidrage til erhvervssygdommens opståen.

20 Denne faste godtgørelse må imidlertid ikke medføre, at det lidte tab erstattes to gange. Det er i øvrigt af denne grund, at det i tilfælde, hvor en tredjemand er ansvarlig for en ulykke eller en sygdom, bestemmes i vedtægtens artikel 85a, at Fællesskaberne indtræder i de rettigheder og søgsmålsrettigheder, som den

skadesløsholdte tjenestemand har mod den ansvarlige tredjemand, bl.a. for så vidt angår de ydelser, der er udbetalt i henhold til vedtægtens artikel 73.

21 På samme måde kan en tjenestemand ikke, hvis en ulykke eller en sygdom kan tilregnes den institution, som beskæftiger ham, kræve det lidte tab erstattet to gange, først i henhold til vedtægtens artikel 73 og derpå i henhold til traktatens artikel 215. I den henseende er de to erstatningsordninger ikke uafhængige af hinanden, således som appellanten hævder.

22 Det er under hensyn til kravet om fuld — og ikke dobbelt — erstatning, at Domstolen i præmis 13 i nævnte dom i sagen Leussink m.fl. mod Kommissionen har anerkendt, at tjenestemanden er berettiget til en supplerende erstatning, når institutionen ifølge almindelige retsregler er ansvarlig for ulykken, og når ydelserne efter tjenestemandsvedtægtens ordning ikke er tilstrækkelige til at sikre fuld erstatning for den lidte skade.

23 Følgelig har Retten anvendt traktatens artikel 215 og vedtægtens artikel 73 korrekt, da den i den anfægtede doms præmis 72 antog, at Retten under en erstatningssag, som en tjenestemand har anlagt under henvisning til, at den institution, som er hans arbejdsgiver, har begået en erstatningspådragende fejl, ved fastsættelsen af det tab, som skal erstattes, skal tage hensyn til de ydelser, der er udbetalt i henhold til vedtægtens artikel 73 som følge af en ulykke eller en erhvervssygdom.

24 Af det anførte følger, at første led af anbringendet må forkastes.

Andet led af anbringendet

25 Med første del af anbringendets andet led kritiserer Lucaccioni Retten for, at den i præmis 73 ff. i den anfægtede dom har antaget, at det i medfør af vedtægtens artikel 73 tilkendte beløb udgjorde en passende erstatning for det lidte tab. Appellanten gør gældende, at det af ham rejste krav var forskelligt fra et krav, som gøres gældende i medfør af vedtægtens artikel 73. Hans krav havde karakter af et supplerende erstatningskrav, der var baseret på et andet grundlag og undergivet andre erstatningsbetingelser. Det var derfor fejlagtigt, når Retten i den anfægtede doms præmis 74 antog, at dommen af 2. oktober 1979 i sag 152/77, B. mod Kommissionen (Sml. s. 2819), vedrørte et andet spørgsmål og ikke kunne påberåbes som grundlag for at begrænse rækkevidden af den nævnte dom i sagen Leussink m.fl. mod Kommissionen, idet Domstolen i dommen B. mod Kommissionen fastslog den principielle rækkevidde og det principielle formål med ydelserne i henhold til vedtægtens artikel 73, nemlig som ydelser, der udelukkende har til formål at genoprette en skade på tjenestemandens fysiske eller psykiske integritet, men ikke at erstatte det økonomiske tab, som appellanten kræver godtgjort.

26 Kommissionen anfører, at Domstolen i nævnte dom i sagen Leussink m.fl. mod Kommissionen afviste muligheden for en kumulation af det engangsbeløb, der udbetales i henhold til vedtægtens artikel 73, med den erstatning, der rejses krav om under et erstatningssøgsmål i henhold til de almindelige erstatningsregler. Dette led af anbringendet bør derfor ifølge Kommissionen forkastes i det omfang, appellanten gør gældende, at Retten har tilsidesat princippet i Leussink-dommen.

27 Herom bemærkes, at da appellanten kritiserer Retten for at have sammenblandet hans krav med et krav om en erstatning i henhold til vedtægtens artikel 73, er første del af anbringendets andet led i al væsentligt identisk med anden del af anbringendets første led, som allerede er blevet gennemgået.

28 Som Domstolen har fastslået ovenfor i præmis 22, bygger Leussink-dommen på et princip om fuld — men ikke dobbelt — erstatning til den tjenestemand, som har lidt et tab på grund af en fejl, der er begået af en institution. Den nævnte dom

i sagen B. mod Kommissionen, som angik anerkendelsen af en tjenestemands invaliditetsgrad, vedrørte et andet spørgsmål og begrænser på ingen måde det princip, Domstolen har fastslået i Leussink-dommen.

29 Retten antog dermed med føje i den anfægtede doms præmis 74, at der ved fastsættelsen af det økonomiske tab, som kunne erstattes i en sag som den foreliggende, såsom et løntab, ikke var nogen gyldig grund til at se bort fra ydelser, som var modtaget i henhold til vedtægtens artikel 73.

30 Med anden del af anbringendets andet led bestrider appellanten Rettens vurdering af tabet. Efter appellantens opfattelse dækker de 100%, som han har fået tilkendt som følge af en vedvarende, total invaliditet, ikke det økonomiske tab, han har lidt som følge af forskellen mellem hans invalidepension og hans tjenestemandsløn (efterfølgende genoprettelse af karrieren).

31 Herom bemærkes, at en appel i henhold til EF-traktatens artikel 168 A (nu artikel 225 EF) og artikel 51, stk. 1, i EF-statutten for Domstolen ifølge Domstolens faste praksis alene kan støttes på, at Retten har overtrådt visse retsregler, idet enhver bedømmelse af faktisk karakter er udelukket (jf. bl.a. dom af 1.10.1991, sag C-283/90 P, Vidrányi mod Kommissionen, Sml. I, s. 4339, præmis 12, og kendelse af 17.9.1996, sag C-19/95 P, San Marco mod Kommissionen, Sml. I, s. 4435, præmis 39).

32 Ligesom Domstolen ikke har kompetence til at fastslå de faktiske omstændigheder, har den principielt ikke kompetence til at bedømme de beviser, Retten har lagt til grund for sin konstatering af, at disse omstændigheder foreligger (dommen i sagen Kommissionen mod Brazzelli Lualdi m.fl., præmis 66).

33 Når disse beviser er blevet forskriftsmæssigt tilvejebragt, og de almindelige retsgrundsætninger og processuelle regler om bevisbyrde og bevisførelse er blevet

overholdt, er det alene Retten, der har kompetence til at vurdere, hvilken bevisværdi der skal tillægges de oplysninger, den har fået forelagt. Denne vurdering udgør derfor ikke et retsspørgsmål, der som sådan er undergivet Domstolens prøvelsesret, medmindre beviserne er gengivet forkert (dom af 28.5.1998, sag C-7/95 P, Deere mod Kommissionen, Sml. I, s. 3111, præmis 22).

34 Af samme grunde har alene Retten, når den har fastslået, at der er indtrådt et tab, kompetence til inden for rammerne af den nedlagte påstand at fastslå, hvorledes og i hvilket omfang skaden skal erstattes (jf. dommen i sagen Kommissionen mod Brazzelli Lualdi m.fl., præmis 66, og dom af 14.5.1998, sag C-259/96 P, Rådet mod De Nil og Impens, Sml. I, s. 2915, præmis 32).

35 For at Domstolen kan udøve sin kontrol med Rettens domme, skal disse imidlertid være tilstrækkeligt begrundede, ligesom de hvad angår vurderingen af tabet skal angive de kriterier, der er lagt til grund for fastsættelsen af erstatningsbeløbet (jf. dommen i sagen Rådet mod De Nil og Impens, præmis 32 og 33).

36 Hvis anden del af anbringendets andet led skal kunne pådømmes, må det fortolkes således, at det gøres gældende, at den anfægtede dom lider af en begrundelsesmangel hvad angår kriterierne for fastsættelsen af det beløb, som Retten betragtede som fuld erstatning for det økonomiske tab, som appellanten havde lidt.

37 Herom bemærkes, at Retten i den anfægtede doms præmis 76 nævnte et beløb på 8 400 000 BEF, som fremkom ved den aktuarmæssige beregning, sagsøgeren havde foretaget, og som var beskrevet i den anfægtede doms præmis 59 og 60. Dette beløb repræsenterede den kapital, der kunne dække det løbende

indtægtstab, som beroede på forskellen mellem sagsøgerens invalidepension og hans tjenestemandsløn indtil aldersbetinget pensionering, som forudsattes at finde sted ved det 65. år.

38 Følgelig har Retten begrundet sin afgørelse, da den henviste til denne beregning, som sagsøgeren selv havde foretaget, og da den i den anfægtede doms præmis 77 antog, at det beløb på 19 841 688 BEF, som Lucaccioni havde fået udbetalt, i sig selv udgjorde en tilstrækkelig erstatning af det lidte tab, selv om man alene tog hensyn til fastsættelsen af en invaliditetsgrad på 100%.

39 Med tredje del af anbringendets andet led kritiserer appellanten, at Retten har taget hensyn til de supplerende 30%, der blev ydet i medfør af artikel 14 i ordningen for ulykker og erhvervssygdomme. Efter appellantens opfattelse har disse 30% alene karakter af en erstatning af en fysisk skade og udgør derfor ikke nogen passende erstatning af den moralske, seksuelle og anden ikke-økonomiske skade, som appellanten gør gældende at have lidt.

40 Lucaccioni gør endvidere indsigelse mod den anfægtede dom i det omfang, det heri udtales i præmis 88, at han »ikke har fremført noget bevis for, at domstolene i medlemsstaterne kunne tilkende ham et beløb af denne størrelsesorden til godtgørelse af en sammenlignelig moralsk skade«, uanset at han havde henvist til en dom fra Frankrigs Cour de cassation og efter afslutningen af den skriftlige forhandling havde tilbudt at fremlægge andre afgørelser.

41 Hvad angår vurderingen af den moralske skade har Kommissionen anført, at Retten i forbindelse med vurderingen af omfanget af den moralske skade, som Lucaccioni hævdede at have lidt, har henvist til artikel 14 i ordningen for ulykker og erhvervssygdomme, da dennes stk. 2 udtrykkeligt henviser til ordningens artikel 12, som igen hvad angår vurderingen af de skader, som ikke medfører en

total invaliditet, henviser til en tabel, der i første linje nævner psykologiske forstyrrelser. Denne del af anbringendet er følgelig uden grundlag, for så vidt som appellanten gør gældende, at den anfægtede dom beror på en fejlagtig anvendelse af ordningens artikel 14.

42 Desuden anfører Kommissionen, at Lucaccioni har rejst krav om godtgørelse af nogle ikke-økonomisk skader, hvis eksistens eller omfang han ikke har dokumenteret.

43 Endelig finder Kommissionen, at kritikken af den anfægtede doms præmis 88 er rettet mod en præmis, der kun er tilføjet for fuldstændighedens skyld, hvorfor kritikken ikke kan behandles i realiteten. Selv om den kunne, ville den imidlertid være ubegrundet, da ingen af de afgørelser, som Lucaccioni har henvist til, vedrørte vurderingen af en moralsk skade.

44 Af tilsvarende grunde som dem, der er anført i forbindelse med behandlingen af anden del af anbringendets andet led, må tredje del af anbringendets andet led fortolkes således, at den anfægtede dom hævdes at være behæftet med en begrundelsesmangel hvad angår de kriterier, som er anvendt ved vurderingen af Lucaccioni's moralske skade.

45 Før de af Retten anvendte kriterier undersøges, bør det dog undersøges, om Retten har gengivet de beviser forkert, som sagsøgeren har fremlagt forskriftsmæssigt, ved at antage, at denne ikke havde fremlagt noget bevis for, at domstolene i medlemsstaterne kunne tilkende ham et beløb af en størrelsesorden på 5 950 000 BEF til godtgørelse af den hævdede moralske skade.

46 Herom bemærkes, at det først var i sin skrivelse til Retten af 1. april 1998 — dvs. efter at den mundtlige forhandling var blevet gennemført den

9. oktober 1997 — at Lucaccioni fremlagde de afgørelser, som han havde henvist til i appellen.

47 Følgelig har Retten med føje set bort fra denne retspraksis.

48 Retten har derfor med føje fastslået i den anfægtede doms præmis 88, at sagsøgeren ikke havde fremlagt noget bevis for, at domstolene i medlemsstaterne kunne tilkende ham et beløb af en størrelsesorden på 5 950 000 BEF til godtgørelse af en moralsk skade, som kunne sammenlignes med den, sagsøgeren havde lidt.

49 Hvad angår de kriterier, som Retten anvendte til efterprøvelse af, om sagsøgeren havde fået tilkendt en passende godtgørelse for sin moralske skade, tog Retten i den anfægtede doms præmis 85 hensyn til det beløb på 5 950 000 BEF, som Lucaccioni havde fået tilkendt i medfør af artikel 14 i ordningen for ulykker og erhvervssygdomme, og som ifølge lægeudvalget beroede på »[hans] varige mén (ar, misdannelse af venstre bryst, svækkelse af muskelkraft i venstre arm) og [hans] alvorlige psykologiske forstyrrelser«.

50 I den anfægtede doms præmis 88 fastslog Retten således, at det ikke var bevist, at domstolene i medlemsstaterne kunne tilkende ham et beløb af den omhandlede størrelsesorden til godtgørelse af en sammenlignelig moralsk skade.

51 For fuldstændighedens skyld foretog Retten i præmis 90 en beregning af det beløb, der erstattede Lucaccioni's moralske skade, hvis der i det beløb på 25 800 000 BEF, som Kommissionen havde udbetalt ham, blev fradraget det

beløb på 8 400 000 BEF, som efter sagsøgerens opfattelse ifølge en præcis, aktuarmæssig beregning dækkede det økonomiske tab, han havde lidt.

52 Det må herefter fastslås, at Retten har begrundet den anfægtede dom tilstrækkeligt ved at anvende flere forskellige kriterier til efterprøvelse af, om det Lucaccioni udbetalte beløb udgjorde en passende godtgørelse af den moralske skade, han havde lidt.

53 Af det anførte følger, at også anbringendets andet led må forkastes.

Anbringendets tredje led

54 Med anbringendets tredje led bestrider Lucaccioni den anfægtede doms præmis 76, 77 og 87 under henvisning til, at Retten hverken har givet nogen objektiv forklaring, som kan efterprøves — men kun anført en helt subjektiv billighedsbetragtning — eller givet nogen begrundelse, der kan retfærdiggøre, at de lidte tab medregnes i de ydelser, som er udbetalt i henhold til vedtægtens artikel 73 og artikel 14 i ordningen for ulykker og erhvervssygdomme.

55 Dette led af anbringendet, som støttes på, at den anfægtede dom lider af en begrundelsesmangel hvad angår vurderingen af tabet, er dog i det væsentlige identisk med anden og tredje del af anbringendets andet led, således som disse er fortolket og besvaret ovenfor af Domstolen.

56 Af samme grund må anbringendets tredje led forkastes.

Anbringendets fjerde led

57 Med anbringendets fjerde led, ifølge hvis overskrift »appellanten ikke som erstatning for forsinkelsen ved behandlingen af hans sag har fået tilkendt nogen renter af det engangsbeløb, som han i medfør af vedtægtens artikel 73 har fået udbetalt« kritiserer Lucaccioni Retten for at have konkluderet i præmis 144, at Kommissionen »ikke har anvendt sin skønsbeføjelse på området fejlagtigt ved ikke at anmode invaliditetsudvalget om at udtale sig om, hvorvidt sagsøgerens sygdom har erhvervsmæssig oprindelse«, eller for i præmis 147 at have konkluderet, at Kommissionen »ikke har overskredet rammerne for sin skønsmæssige beføjelse«.

58 Da appellanten havde anmodet Kommissionen om at indlede en procedure til anerkendelse af, at han led af en erhvervsmæssig sygdom, kunne Kommissionen efter Lucaccioni's opfattelse kun foretage en retmæssig fastlæggelse af invaliditetsudvalgets hverv ved at anmode dette om i overensstemmelse med vedtægtens artikel 78, stk. 2, at udtale sig om årsagen til hans invaliditet.

59 Efter Kommissionens opfattelse må denne del af anbringendet afvises fra realitetsbehandling, da den hverken præciserer de kritiserede elementer i den dom, som påstås ophævet, eller de retlige argumenter til støtte for denne påstand. Lucaccioni nøjes med at gentage de anbringender og argumenter, som han i forvejen har gjort gældende ved Retten.

60 Indledningsvis bemærkes, at det kun er muligt at tilvejebringe en forbindelse mellem overskriften til anbringendets fjerde led og dettes indhold ved at henvise

til den anfægtede doms præmis 112, hvori Retten sammenfattede Lucaccioni's argumentation om, at proceduren ville være blevet hurtigere afviklet, såfremt sagen var blevet forelagt for invaliditetsudvalget i medfør af vedtægtens artikel 78, stk. 2.

61 Hvad angår anbringendets indhold bemærkes, at det fremgår af artikel 51, stk. 1, i EF-statutten for Domstolen og af procesreglementets artikel 112, stk. 1, litra c), at et appelskrift skal angive præcist, hvilke elementer der anfægtes i den dom, som påstås ophævet, samt de retlige argumenter, der særligt støtter denne påstand (jf. bl.a. kendelse af 6.3.1997, sag C-303/96 P, Bernardi mod Parlamentet, Sml. I, s. 1239, præmis 37, og af 9.7.1998, sag C-317/97 P, Smanor m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 4269, præmis 20).

62 Hvad angår anbringendets fjerde led — hvorved Retten kritiseres for at have antaget, at Kommissionen ikke havde tilsidesat de i vedtægtens artikel 73 og 78 foreskrevne procedurer, men uden at Retten henviste til det retsgrundlag, som burde have foranlediget den til at antage, at Kommissionen havde tilsidesat disse bestemmelser ved at undlade at anmode invaliditetsudvalget, som blev oprettet i 1991 i henhold til vedtægtens artikel 78, om at udtale sig om, hvorvidt appellantens sygdom i givet fald havde erhvervsmæssig oprindelse — må dette led af anbringendet afvises fra realitetsbehandling.

63 Selv om det kunne pådømmes, ville det dog være uden betydning for sagens afgørelse. For at opnå en erstatning af et tab, som skyldes Kommissionens forsinkelse med gennemførelsen af en procedure, må appellanten nemlig føre bevis for, dels at institutionen har begået en fejl, dels at der er indtrådt et tab, og endelig, at der er årsagsforbindelse, hvilke tre betingelser er kumulative.

64 Appellanten har imidlertid ikke bestridt Rettens konstatering i den anfægtede doms præmis 143, hvorefter Kommissionens undladelse af at anmode invalidi-

tetsudvalget om at udtale sig om, hvorvidt appellantens sygdom havde erhvervsmæssig oprindelse, ikke forvoldte denne noget tab, da han allerede var berettiget til den maksimale pension i henhold til vedtægtens artikel 78, stk. 2.

65 Dette led af anbringendet må altså afvises fra realitetsbehandling.

66 Det følger af samtlige de anførte betragtninger, at anbringendet til dels må afvises, til dels er ubegrundet, hvorfor Kommissionen må frifindes.

Sagens omkostninger

67 Ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 2, som i medfør af artikel 118 finder anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Ifølge procesreglementets artikel 70 bærer institutionerne dog selv deres egne omkostninger i tjenestemandsager. Ifølge procesreglementets artikel 122, stk. 2, finder artikel 70 imidlertid ikke anvendelse i appelsager, som en tjenestemand eller en anden ansat anlægger mod sin institution. Da appellanten har tabt sagen, pålægges det ham at betale appelsagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

1) **Appellen forkastes.**

2) **Arnaldo Lucaccioni betaler appelsagens omkostninger.**

Jann Edward Sevón

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 9. september 1999.

R. Grass

Justitssekretær

P. Jann

Formand for Første Afdeling